

Csaba Bela Nász

**PROCEDURILE DE PREVENIRE
A INSOLVENȚEI**

Cumpara de pe www.ujmag.ro

BIBLIOTECA DREPTUL INSOLVENȚEI
coordonată de
Nicoleta ȚĂNDĂREANU și Florin MOȚIU

Biblioteca **Dreptul insolvenței** este un proiect dezvoltat de Editura UNIVERSUL JURIDIC în parteneriat cu INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ.

NÁSZ, CSABA BELA

- ❑ **Studii:** Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept și Științe Administrative, Master în Drept, specializarea Dreptul afacerilor (2005-2007); Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept și Științe Administrative, Doctor în Drept, specializarea Drept comercial, titlul tezei: „Deschiderea procedurii insolvenței” (2006-2009).
- ❑ **Activitate profesională:** președinte la Judecătoria Sânnicolau Mare (2013-prezent); formator la Institutul Național al Magistraturii (2012-prezent); lector universitar în cadrul Universității de Vest din Timișoara, titularul disciplinelor Drept comercial și Dreptul afacerilor – Facultatea de Economie și de Administrare a Afacerilor –, titularul disciplinei Teoria și practica dreptului comercial și cotitular al disciplinei Dreptul insolvenței – Facultatea de Drept și Științe Administrative (2011-prezent).
- ❑ **Activitate științifică:** 53 de articole și studii de jurisprudență publicate în reviste științifice cu prestigiu recunoscut în materie comercială și în materia insolvenței publicate în Revista Phoenix, Revista de Drept Comercial, Curierul Judiciar, Pandectele Române; cursuri universitare, monografii, îndrumare practice, coautor al lucrării *Tratat practic de insolvență* (R. Bufan, A. Buta, Fl. Moțiu ș.a.), Ed. Hamangiu, București, 2014.
- ❑ **Recunoaștere științifică:** colaborator principal al Revistei de Drept Comercial, serie nouă, Ed. Lumina Lex, București, 2009-2013; corespondent permanent al publicației lunare Buletinul Curților de Apel, Ed. C.H. Beck, București, 2007-2013; diplomă de excelență acordată de președintele Curții de Apel Timișoara în anul 2008 pentru contribuția adusă la popularizarea jurisprudenței acestei instanțe.

Csaba Bela Nász

**PROCEDURILE DE PREVENIRE
A INSOLVENȚEI**

Cumpara de pe www.ujmag.ro

Universul Juridic

București

-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris
al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
STAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CSABA, BELA NÁSZ

Procedurile de prevenire a insolvenței / Csaba Bela Nász. –
București : Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-555-1

347.736(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Abrevieri

alin.	alineat
ANEVAR	Asociația Națională a Evaluatorilor din România
<i>apud</i>	citat după
art.	articol
BCA	Buletinul Curților de Apel
BJ	Buletinul Jurisprudenței. Repertoriu anual
BJ. CD	Buletinul Jurisprudenței. Culegere de decizii
BJ. CPJ	Buletinul Jurisprudenței. Culegere de practică judiciară
BPI	Buletinul procedurilor de insolvență
C. Ap.	Curtea de Apel
C. civ. anterior	Codul civil din 1864
C. civ.	Codul civil în vigoare
C. com.	Codul comercial
C. fisc.	Codul fiscal
C. pen.	Codul penal în vigoare
C. pr. civ. anterior	Codul de procedură civilă din 1865
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă în vigoare
C. pr. pen.	Codul de procedură penală în vigoare
c.	contra
CIF	cod de înregistrare fiscală
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
Constituție	Constituția României
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
dec. civ.	decizie civilă
dec. com.	decizie comercială
dec.	decizie
Dreptul	Revista „Dreptul” – serie nouă
Ed.	Editura
ed.	ediția
etc.	et caetera („și celelalte”)

H.G.	Hotărârea Guvernului României
<i>ibidem</i>	în același loc
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
<i>idem</i>	același autor
infra	mai jos
JOUE	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
LGDJ	Librairie générale de droit et de jurisprudence
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.n.	nota noastră (a autorului)
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
pct.	punctul
PFA	persoană fizică autorizată
PIB	produsul intern brut
pp.	paginile
PR	„Pandectele Române” – Repertoriu de jurisprudență, doctrină și legislație – serie nouă
RDC	„Revista de drept comercial” – serie nouă
RRDA	„Revista română de drept al afacerilor”
RRDC	„Revista română de drept comunitar”
s. civ. cont. adm.	secția civilă și de contencios administrativ
s. com. cont. adm. fisc.	secția comercială și de contencios administrativ și fiscal
s. com.	secția comercială
s.n.	sublinierea noastră
sent. civ.	sentință civilă
sent. com.	sentință comercială
sent.	sentință
supra	mai sus
ș.a.	și altele (alții)
t.	tomul
Trib. Com.	Tribunalul Comercial
Trib.	Tribunalul
TVA	taxa pe valoare adăugată
urm.	următoarele
vol.	volumul

CAPITOLUL I

Noțiuni introductive privind tratamentul legal aplicabil profesioniștilor aflați în dificultate financiară

Secțiunea 1

Considerații generale

Din punct de vedere etimologic, noțiunea de „comerț” derivă din latinescul *commercium*, care este rezultatul juxtapunerii cuvintelor *cum* și *merx*, însemnând „cu marfă”, adică operațiuni cu mărfuri.

Dacă în sens economic comerțul înseamnă activitatea de interpunere în circulația mărfurilor de la producători la beneficiarii finali, în accepțiunea juridică noțiunea are un conținut mult mai larg, cuprinzând, pe lângă aceasta, și operațiunile de producere a mărfurilor, executarea de lucrări și prestarea de servicii.

Cât timp a fost în vigoare Codul comercial român de la 1887¹, semnificația juridică a noțiunii de „comerț” avea la bază dispozițiile art. 3 din acest cod, care enumera, cu titlu exemplificativ, principalele fapte de comerț (20 la număr). Acestea erau denumite în doctrină ca fiind fapte obiective de comerț pentru că legiuitorul le-a considerat comerciale datorită naturii lor și pentru motive de ordine publică.

Orice persoană era liberă să săvârșească ori să nu săvârșească asemenea acte sau operațiuni, dar, dacă le săvârșea, atunci ea intra sub incidența legilor comerciale. Totodată, prin art. 7 C. com., se definea calitatea de comerciant și, implicit, limitele aplicării legii comerciale persoanelor care aveau calitatea de comerciant. Mai exista și un art. 4, care statua că „se socotesc, afară de acestea (adică de cele prevăzute de

---

¹ Codul comercial român, publicat în M. Of. nr. 31 din 10 mai 1887, intrat în vigoare la 1 septembrie 1887, a fost abrogat, în cea mai mare parte, de Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (publicată în M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011).

art. 3 – n.n.), ca fapte de comerț ce lealalte contracte și obligațiuni ale unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă sau dacă contrariul nu rezultă din însuși actul”.

Prin urmare, pe lângă faptele de comerț obiective, a căror comercialitate era independentă de calitatea persoanei care le săvârșea, Codul comercial reglementa și faptele subiective, care dobândeau caracter comercial din calitatea de comerciant a persoanei care le săvârșea.

Faptele de comerț subiective reprezentau un reflex al activității desfășurate de comerciant, întrucât o persoană care săvârșea, în condițiile legii, anumite fapte de comerț obiective prevăzute de art. 3 dobânda automat calitatea de comerciant (art. 7). Apoi, în temeiul art. 4 din Cod, toate actele și operațiunile săvârșite de respectiva persoană erau considerate fapte de comerț subiective și, deci, supuse legii comerciale.

Reglementarea faptelor de comerț subiective a fost necesară pentru a cuprinde în sfera dreptului comercial toate actele și operațiunile săvârșite de un comerciant, în această calitate, inclusiv a actelor și operațiunilor care nu erau prevăzute în enumerarea de la art. 3, în acest fel asigurându-se o certitudine asupra naturii și regimului juridic al actelor și operațiunilor săvârșite de respectiva persoană, asigurându-se, astfel, atât protecția comerciantului, cât și a terților care intrau în raporturi juridice cu acesta.

De lege lata, dispozițiile noului Cod civil¹ se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil, fiind considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere. Așadar, legiuitorul român a schimbat sistemul de reglementare a dreptului comercial: sistemul autonomiei dreptului comercial a fost înlocuit cu sistemul unității dreptului privat.

Noul sistem de reglementare a dreptului comercial este fundamentat pe conceptele de „profesionist” și „întreprindere”, motiv pentru care pe bună dreptate în literatura de specialitate s-a afirmat că, deși dreptul

---

¹ Noul Cod civil, adoptat prin Legea nr. 287/2009 (publicată în M. Of. nr. 511 din 24 iulie 2009), a fost modificat prin Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (publicată în M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011) și rectificat în M. Of. nr. 427 din 17 iunie 2011 și în M. Of. nr. 489 din 8 iulie 2011, fiind, în cele din urmă, republicat în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011.

comercial continuă să existe, dispariția sa fiind de neacceptat, se impune o nouă abordare a instituțiilor sale¹.

În toate obligațiile civile respectarea termenului de plată (a scadenței obligației) are o valoare însemnată, însă, în materie comercială, acest element este mai important decât „forma” în care obligația respectivă a luat naștere. Dreptul comercial protejează cu precădere creditorul față de debitor, tocmai pentru a favoriza derularea rapidă a operațiunilor economice.

Primele manifestări ale comerțului au luat naștere concomitent cu apariția ideii de proprietate², când omul a conștientizat că anumite bunuri sunt ale sale și că acestea se delimitează de cele care aparțin altor persoane.

Inițial, comerțul a fost practicat sub forma schimbului (troc), doar pentru satisfacerea necesităților existențiale de zi cu zi ale oamenilor, însă, odată cu apariția banilor, trocul a fost înlocuit cu vânzarea-cumpărarea, comerțul devenind o profesie practică de un anumit grup specializat în această activitate, care nu mai urmărea realizarea propriilor trebuințe, ci satisfacerea nevoilor altora și obținerea de profit³.

Profitul fiind determinat de caracterul speculativ al comerțului, realizarea lui presupune un anumit risc, asumat de comercianți, fără ca prin aceasta activitatea comercială să se transforme într-un joc al hazardului, în care aleatoriul să domine. Totuși, este posibil ca un comerciant, în decursul activității desfășurate, ca o consecință a unor afaceri nereușite, să ajungă în situația de a nu mai putea face față datoriilor sale⁴.

Ca o consecință a crizei financiare globale, ale cărei efecte au ajuns și în țara noastră, legiuitorul român s-a văzut nevoit să actualizeze legislația în materie de insolvență, două momente fiind de remarcat, iar în curând va mai apărea unul: pe de o parte, în anul 2009, a fost adoptată Legea privind introducerea concordatului preventiv și (a)

---

¹ St.D. Cârpenaru, *Tratat de drept comercial român*, ed. a 4-a, actualizată, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 22.

² R.I. Motica, L. Bercea, *Drept comercial român*, Ed. Lumina Lex, București, 2005, p. 5.

³ S. Angheni, *Drept comercial*, Ed. Oscar Print, București, 1997, p. 7.

⁴ I. Schiau, *Regimul juridic al insolvenței comerciale*, Ed. All Beck, București, 2001, pp. V-VI.

Flavius-Iancu Moțu

**ACȚIUNEA ÎN ANULAREA ACTELOR
FRAUDULOASE**

Cumpara de pe www.ujmag.ro

BIBLIOTECA DREPTUL INSOLVENȚEI
coordonată de
Nicoleta ȚĂNDĂREANU și Florin MOȚIU

Biblioteca **Dreptul insolvenței** este un proiect dezvoltat de Editura UNIVERSUL JURIDIC în parteneriat cu INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ.

MOȚU, FLAVIUS-IANCU

S-a născut la 17 februarie 1979.

- ❑ **Studii:** Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca – Facultatea de Drept (1997-2001), Institutului Național al Magistraturii.
- ❑ **Activitate profesională:** Judecător la Tribunalul Specializat Cluj, din anul 2007, Președinte al Tribunalului Specializat Cluj, din anul 2011.
- ❑ **Activitate științifică:** Autor al articolului „Particularități ale creanțelor împotriva averii debitorului insolvent rezultate din contractele de leasing”, Phoenix – Revista de insolvență, nr. 37, iulie-septembrie 2011; autor al articolului „Falimentul comerciantului persoană fizică neautorizată/ neînregistrată în registrul comerțului. Condiții de admisibilitate”. Notă. Revista Pandectele Române, nr. 12/2001, Ed. Wolters Kluwer; autor al articolului „Drepturile promitentului cumpărător rezultate din antecontractul de vânzare-cumpărare din perspectiva dispozițiilor art. 93¹ din Legea nr. 85/2006”, Revista română de dreptul afacerilor nr. 1/2012, Ed. Wolters Kluwer; membru în colectivul de autori al „Tratatului practic de insolvență”, Ed. Hamangiu, 2014.
- ❑ **Activitate didactică:** Formator la Institutului Național al Magistraturii pentru disciplina Engleză juridică, începând cu 1 octombrie 2009.
- ❑ **Alte activități:** Diplomă de participare la Seminarul „Practical Issues in Relation to Instruments of Cooperation in Civil Matters and their Legislative Evolution”, EJTN, Barcelona, Spania (21 mai 2007-23 mai 2007); participant la programul de schimb „Case Management in the Netherlands”, Proiectul PHARE 2006/018-147.01.04.01-01, „Întărirea capacității Consiliului Superior al Magistraturii de a-și îndeplini atribuțiile”, Arnhem și Haga, Olanda (9 noiembrie 2009-18 noiembrie 2009); certificat de participare la „Drept comercial, dreptul societăților comerciale, dreptul insolvenței, drept procesual civil în Marea Britanie și Țara Galilor”, European Judicial Training Network – Exchange Programme for Judicial Authorities, Royal Courts of Justice, London (18 iunie 2012-29 iunie 2012); certificat de participare studiu „Dreptul concurenței”, CeSDEC, Universitatea Salento, Universitatea Paris 13, cu sprijinul Comisiei Europene – „Training of judges in EU competition law”, Lecce, Paris, Brescia, 2012 – 2013 (7 iunie 2012-8 iunie 2012, 11 octombrie 2012-12 octombrie 2012).

Flavius-Iancu Moțu

**ACȚIUNEA ÎN ANULAREA ACTELOR
FRAUDULOASE**

Cumpara de pe www.ujmag.ro

Universul Juridic

București

-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul
scris al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MOȚU, FLAVIUS-IANCU

Acțiunea în anularea actelor frauduloase / Flavius-Iancu

Moțu. - București : Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-554-4

347.736(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Abrevieri

alin.	alineat
<i>apud</i>	citat după
art.	articol
c.	contra
C. Ap.	Curtea de Apel
C. civ.	Codul civil
C. com.	Codul comercial
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă
C. pr. fisc.	Codul de procedură fiscală
dec.	decizia
dec. civ.	decizia civilă
dec. com.	decizia comercială
Ed.	Editura
etc.	<i>et caetera</i> („și celelalte”)
<i>ibidem</i>	în același loc
<i>idem</i>	același autor
infra	mai jos
Jud.	Judecătoria
lit.	litera
loc. cit.	locul citat
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a.	nota autorului
NCC	noul Cod civil român (Legea nr. 287/2009, republicată)
NCPC	noul Cod de procedură civilă român (Legea nr. 134/2010, republicată)
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului

O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
par.	paragraful
pct.	punctul
pp.	paginile
s. civ.	secția civilă
s. civ. cont. adm. fisc.	secția civilă de contencios administrativ și fiscal
s. com.	secția comercială
s.n.	sublinierea noastră
sent. civ.	sentința civilă
supra	mai sus
Trib.	Tribunalul
urm.	următoarele
vol.	volumul
vs.	versus, contra

Cumpara de pe www.ujmag.ro

CAPITOLUL I

Considerații generale

Acțiunea din procedura insolvenței pentru anularea actelor frauduloase încheiate de debitor înainte de deschiderea procedurii a fost calificată în dreptul continental, în mod tradițional, ca fiind o varietate a acțiunii revocatorii (pauliene), cu rădăcini necontestate în dreptul roman.

Originile acțiunii pauliene, însă, sunt mai greu de detectat¹. În celebra sa lucrare *Encyclopedic Dictionary of Roman Law*², Adolf Berger arată că originile termenului *actio Pauliana* nu sunt deloc clare, aceasta fiind o sinteză justiniană a două noțiuni juridice clasice: *restitutio in integrum* și *interdictum fraudatorium*. În situația în care debitorul, în mod intenționat, își înstrăina averea, devenind astfel insolubil, pentru a nu își mai plăti datoriile (*fraudare creditores, in fraudam creditorum agere*), creditorul, apelând la pretor, putea obține, în anumite împrejurări, *restitutio in integrum*, respectiv anularea actelor frauduloase ale debitorului (*fraudationis causa gesta*). O acțiune specifică pentru revocarea acestor acte frauduloase era *actio in factum*, denumită și *actio Pauliana*, care, în perioada justiniană, înlocuise deja cele două remedii de drept clasic la dispoziția creditorului fraudat, mai sus arătate, cu efect similar.

Acțiunea pauliană, creată în compilația lui Justinian, presupunea îndeplinirea a două condiții³: (i) *eventus damni*, respectiv un

---

¹ R.-J. Colomer, Avocat General al Curții de Justiție a Uniunii Europene, în opinia sa din 16 octombrie 2008, emisă în cauza C-339/07, expune o prezentare alternativă detaliată a originii acțiunii pauliene, atribuind-o unui anumit pretor Paulus (cca. 150 – 125 î.Hr.), disponibilă la adresa <http://curia.europa.eu>.

² A. Berger, *Encyclopedic Dictionary of Roman Law*, vol. 43, <https://books.google.ro>.

³ A. Vaquer, *Regional Private Laws and Codification in Europe – „From revocation to non-opposability: modern developments of the Paulian action”*,

prejudiciu suferit de către creditor, care își avea izvorul în diminuarea bunurilor din patrimoniul debitorului, ca urmare a actelor de înstrăinare gratuite, efectuate de către debitor, și (ii) *consilium fraudis*, respectiv intenția debitorului de a acționa în fraudă interesele creditorului, prin diminuarea masei bunurilor sale sesizabile, în general însoțită de cunoașterea acestei intenții frauduloase a debitorului de către dobânditorul bunurilor astfel înstrăinate – *scientia fraudis*.

De cealaltă parte a Mării Mânecii¹, în anul 1601, un creditor, C., al cărui drept de creanță împotriva debitorului Peirce fusese deja stabilit printr-o hotărâre judecătorească, cerea ajutor șerifului din Southampton pentru a își realiza dreptul său de creanță. Peirce îi datora creditorului C. suma de 200 de lire sterline și mai datora alte 400 de lire sterline unui alt creditor, Twyne of Hampshire. Debitorul Peirce și creditorul Twyne erau nu doar prieteni apropiați, dar și parteneri de afaceri. Anticipând dispozițiile nefavorabile ale hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea creditorului C. și executarea silită subsecventă instrumentată de șerif, Peirce a emis, unilateral, un act de donație prin care și-a înstrăinat cu titlu gratuit întreaga avere către prietenul său Twyne. Cu toate acestea, chiar dacă, formal, întreaga avere a debitorului Peirce intrase deja în proprietatea creditorului Twyne, Peirce a păstrat posesia bunurilor înstrăinate și a continuat să se comporte față de terți ca proprietar al acestor bunuri, înstrăinând o parte a acestora, iar în ceea ce privește animalele din averea înstrăinată, s-a reținut că a tuns oile și le-a însemnat cu propriul marcaj.

Creditorul C. a obținut încuviințarea executării silite, iar șeriful a demarat demersurile de punere în executare a titlului executoriu, încercând să aplice sechestrul asupra bunurilor din

---

Cambridge University Press, 2003, Online Publication Date: July 2009, pp. 199-220, disponibil la adresa <http://ebooks.cambridge.org>.

¹ S.P. Harbeck, *Twyne's Case Retold: still good law four hundred years later*, Mountbatten Journal of Legal Studies, December 2000, 4 (1 & 2), pp. 65-69, disponibil la adresa <http://ssudl.solent.ac.uk>.

averea debitorului Peirce, fără succes, deoarece mai multe persoane, acționând la comanda creditorului Twyne, s-au opus prin forță la actele de executare silită ale șerifului.

După cum era de așteptat, între părți a avut loc un nou litigiu. În rezumat, the Star Chamber¹ a reținut că actul de donație emis de debitorul Peirce purta „însemnele fraudei”, iar așa-zisa donație a debitorului Pierce către creditorul Twyne a fost anulată. The Star Chamber a reținut șase „indicii ale fraudei” în acest caz, care au atras anularea așa-zisei donații a debitorului Pierce către creditorul Twyne, făcând aplicarea Statute of Fraudulent Conveyances, 13 Eliz C5, 1571.

Primul indiciu a constat în caracterul general al donației, care includea întreaga avere a debitorului Peirce, chiar și hainele acestuia și alte obiecte de strictă necesitate, iar o astfel de donație avea un caracter foarte neobișnuit.

Cel de al doilea indiciu a constat în retenția de către debitorul Peirce a posesiei bunurilor donate și în conduita sa subsecventă drept proprietar al acestor bunuri.

În al treilea rând, instanța a reținut caracterul secret al actului de donație.

Cel de al patrulea indiciu reținut de instanță a fost încheierea actului de donație care consfințea transferul fraudulos cu puțin timp înainte de finalizarea litigiului dintre debitorul Peirce și creditorul C.

În al cincilea rând, creditorul Twyne, în mod aparent, deținea bunurile donate de debitorul Peirce cu titlu de *trust*², iar debitorul Peirce avea folosința integrală a acestor bunuri. Instanța a subliniat faptul că (acest tip de) „fraudă este întotdeauna însoțită de *trust* și îmbracă forma *trust*-ului, iar *trust*-ul acoperă fraudă”.

---

¹ (*lat. Camera Stellata*) Instanță de judecată civilă britanică, cu sediul în Palatul Westminster, care și-a desfășurat activitatea începând cu finalul secolului XV, până în anul 1641.

² (*common law*) Contract în temeiul căruia anumite bunuri ale unei persoane sunt deținute legal și/sau administrate de o altă persoană, de regulă pentru o perioadă determinată de timp, parțial similar fiduciei din dreptul continental – a se vedea <http://www.merriam-webster.com/dictionary/trust>.

În fine, cel de al șaselea indiciu reținut de instanță a fost caracterul suspicios al actului de donație însuși (*instrumentum*), deoarece conținea o clauză inserată fără niciun motiv aparent, potrivit căreia donația era reală, sinceră și făcută cu bună-credință. Această clauză a trezit suspiciunea instanței, care, în final, a reținut exact contrariul celor afirmate în actul de donație.

În final, donația a fost anulată, iar instanța a reținut fraudă și în sarcina creditorului Twyne. Mai mult, creditorul Twyne și alte „diverse persoane” au fost condamnate pentru opunerea de rezistență la actele de executare silită efectuate de șerif. Este de presupus că actele de executare subsecvente ale șerifului s-au bucurat de mai mult succes, iar creditorul C. și-a realizat creanța.

În ciuda vechimii sale, cazul Twyne își păstrează aplicabilitatea până în prezent, fiind primul precedent judiciar de *common law* în materia anulării transferurilor frauduloase, care a statuat condițiile pentru anularea unui astfel de act în dauna creditorilor. Desigur, indiciile reținute de instanță în acest caz au fost reanalizate și reinterpretate de-a lungul timpului de instanțele de *common law*, însă ele au stat la baza cristalizării unei practici judiciare unitare, aplicabile în prezent în toate jurisdicțiile de *common law*.

Observăm, astfel, că, în pofida abordărilor de drept material și de drept procesual extrem de diferite, cele două tradiții juridice europene majore s-au situat pe poziții foarte apropiate în ceea ce privește protecția creditorilor ale căror interese au fost fraudate de către debitorii care, în mod voluntar, și-au înstrăinat averea cu intenția de a împiedica creditorii să-și realizeze drepturile de creanță. Aceste similitudini au permis dlui Ruiz-Jarabo Colomer, Avocat General al Curții de Justiție a Uniunii Europene, să afirme fără rezerve, în opinia sa prezentată Curții la 16 octombrie 2008, în cauza C-339/2007 Christopher Seagon vs. Deko Marty Belgium NV, că „în pofida diferențelor dintre sistemele juridice ale Statelor Membre, soluțiile pe care aceste sisteme de drept le oferă problemei înstrăinării de către debitor a bunurilor sale în fraudă drepturilor creditorilor au **un cod genetic comun**. Astfel, în prezent, *actio pauliana* reprezintă o excepție de la principiul

Mihaela Sărăcuț

**PARTICIPANȚII
LA PROCEDURA INSOLVENȚEI**

Cumpara de pe www.ujmag.ro

BIBLIOTECA DREPTUL INSOLVENȚEI
coordonată de
Nicoleta ȚĂNDĂREANU și Florin MOȚIU

Biblioteca **Dreptul insolvenței** este un proiect dezvoltat de Editura UNIVERSUL JURIDIC în parteneriat cu INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ.

SĂRĂCUȚ, MIHAELA

S-a născut la 19 februarie 1971, în Vișeu de Sus, jud. Maramureș.

- ❑ **Studii:** Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Facultatea de Drept, specializarea Drept, cursuri de zi (1991-1995); doctorand la Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, specializarea Dreptul insolvenței.
- ❑ **Activitate profesională:** judecător la Curtea de Apel Cluj (aprilie 2004-prezent); judecător la Tribunalul Cluj (2001-2004); judecător la Judecătoria Cluj-Napoca (noiembrie 1995-2001).
- ❑ **Activitate științifică:** comunicări științifice la simpozioane și conferințe naționale; articole și studii de jurisprudență în materie comercială și în materia insolvenței publicate în Curierul Judiciar, Revista Română de Jurisprudență, Revista Phoenix; coautor pentru secțiunea comercială, contencios administrativ și fiscal – *Buletinul Jurisprudenței. Culegere de practică judiciară a Curții de Apel Cluj*, edițiile 2004-2013; coautor la *Procedura insolvenței. Culegere de practică judiciară 2006-2009*, vol. I-III, Ed. C.H. Beck, București, 2011; coautor al lucrării *Tratat practic de insolvență*, coordonată de R. Bufan, Ed. Hamangiu, București, 2014.
- ❑ **Alte activități:** membru în grupul consultativ de experți organizat de Ministerul Justiției – Direcția Elaborare Acte Normative pentru redactarea Codului Insolvenței – Programul de îmbunătățire a mecanismului insolvenței în România (2012-2013); formator în Programul Phare 2002 – „Suport pentru îmbunătățirea și implementarea legislației și jurisprudenței în materie de faliment” – derulat de către Ministerul Justiției (2006-2008).

Mihaela Sărăcuț

**PARTICIPANȚII
LA PROCEDURA INSOLVENȚEI**

Cumpara de pe www.ujmag.ro

Universul Juridic

București

-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul
scris al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
STAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SĂRĂCUȚ, MIHAELA

Participanții la procedura insolvenței /

Mihaela Sărăcuț. - București : Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-553-7

347.736(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Abrevieri

alin.	alineat
art.	articol
C. Ap.	Curtea de Apel
C. civ.	noul Cod civil
C. pr. civ.	noul Cod de procedură civilă
C. pr. civ. 1865	Codul de procedură civilă din 1865
dec.	decizie
ed.	ediție
Ed.	Editura
<i>ibidem</i>	în același loc
H.G.	Hotărârea Guvernului României
Lege	Legea nr. 85/2014 privind procedura de prevenire a insolvenței și de insolvență
LPI	Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței
lit.	litera
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
pct.	punctul
pp.	paginile
RDC	Revista de drept comercial
RRDJ	Revista română de jurisprudență
s.	secție
sent.	sentință
urm.	următoarele
vol.	volumul

Aspecte generale

Desfășurarea activității specifice obiectului de activitate al unei societăți presupune ca aceasta să-și respecte la termen și întocmai toate obligațiile asumate. Aceasta înseamnă că reprezentanții societății sunt ținuti să îndeplinească toate obligațiile care îi revin acesteia, obligații atât legale, cât și convenționale. În cadrul acestor obligații, executarea acelor care presupun plata unor sume de bani – de exemplu, prețul produselor livrate, al lucrărilor sau serviciilor prestate, rambursarea creditelor obținute etc. – au o însemnătate deosebită, întrucât neplata lor la scadență face ca, pe de-o parte, debitorul obligației de plată să-și piardă credibilitatea în relațiile sale comerciale și de afaceri, iar, pe de altă parte, creditorul să fie lipsit de mijloace financiare atât de necesare continuării activității.

Neexecutarea la scadență a obligațiilor bănești are consecințe negative nu numai asupra creditorului, ci și față de alți comercianți cu care creditorul se află în raporturi juridice, iar în raport de complexitatea relațiilor existente în cadrul unei societăți, neplata unei datorii scadente poate determina un adevărat blocaj financiar cu consecințe devastatoare pentru activitatea comercială și pentru securitatea creditului, esențial pentru dezvoltarea unei afaceri.

Pornind de la realitățile economice existente, legiuitorul român a adoptat diverse soluții legislative aplicabile comercianților aflați în dificultate, menite, pe de-o parte, să asigure redresarea economică și financiară a acestuia, iar, pe de altă parte, protejarea celorlalți comercianți cu care cel aflat în dificultate a relaționat și care este afectat de neplata datoriilor exigibile, la scadență.

Legea nr. 85/2014¹ privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență a abrogat Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, Legea nr. 381/2009 privind introducerea concordatului preventiv și mandatului ad-hoc, dar și alte acte normative cu incidență directă în materie (art. 344 din Lege). Totodată, a stabilit tratamentul juridic aplicabil profesioniștilor care fie se află în dificultate financiară, fie se află în stare de insolvență, iminentă sau prezumată.

Desigur, toate aceste proceduri reglementate de Lege se subsumează scopului său declarat, menționat la art. 2 din Lege, respectiv instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șanse de redresare a activității acestuia.

Legiuitorul a stabilit că mijloacele legale prin care este posibilă realizarea scopului legii sunt, pentru debitorii aflați în dificultate financiară, dar nu în încetare de plăți, procedura mandatului ad-hoc și concordatul preventiv, în timp ce pentru cei aflați în insolvență, procedura de reorganizare judiciară sau procedura falimentului.

Pentru realizarea scopului trebuie stabilită și aplicată însă procedura adecvată. Alegerea este determinată de starea patrimoniului debitorului, de șansele redresării și de interesele creditorilor, în raport de care se va aplica procedura generală sau procedura simplificată.

Indiferent însă de procedura aleasă, regulile stabilite prin Lege îi vizează pe participanții la procedura insolvenței. Noțiunea de „participant la procedura insolvenței” desemnează, pe de o parte, persoanele cărora le este destinată această procedură și, pe de altă parte, organele procedurii, care sunt abilitate prin lege să o aplice.

Sunt destinatari ai procedurii prevăzute de Lege acei participanți care trebuie fie să suporte consecințele deschiderii procedurii, fie să fie beneficiarii acestora. Fac parte din această categorie

---

¹ Legea nr. 85/2014 a fost publicată în M. Of. nr. 466 din 25 iunie 2014.

debitorul și creditorii, asupra cărora consecințele procedurii se produc direct, dar și asociații sau acționarii debitorului, asupra cărora aceste prevederi se răsfrâng indirect.

Cât privește debitorul, se poate observa că acesta este un participant important la procedura insolvenței. Chiar dacă drepturile și obligațiile sale în procedură nu se exercită în condițiile reglementate de Legea nr. 31/1990, de către reprezentanții săi statuari, în cadrul procedurii, atunci când dreptul de administrare a fost ridicat, acestea sunt exercitate de către practicianul în insolvență desemnat, respectiv administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar, după caz. În ipoteza în care însă dreptul de administrare nu a fost ridicat, drepturile și obligațiile debitorului în procedura insolvenței sunt exercitate de către administratorul special (acesta este motivul principal pentru care prezenta lucrare nu tratează distinct debitorul).

Un creditor devine participant la procedura insolvenței debitorului său doar dacă acesta întrunește cerințele de a fi **creditor îndreptățit să participe la procedură**. Un astfel de creditor este, conform art. 5 pct. 19 din Lege, acel titular al unui drept de creanță asupra averii debitorului, care a înregistrat o cerere de înscriere a creanței, în urma admiterii căreia acesta dobândește drepturile și obligațiile reglementate de prezenta lege pentru fiecare stadiu al procedurii; au calitatea de creditor, fără a depune personal declarațiile de creanță, și salariații debitorului.

Creditorii își exercită drepturile în mod colectiv prin intermediul adunării creditorilor și al comitetului creditorilor și asigură realizarea caracterului colectiv și egalitar al procedurii. Aceasta nu înseamnă însă că, în cadrul procedurii, creditorii nu își exercită unele drepturi sau obligații și în mod individual, când creditorii sunt în concurs între ei, iar acest concurs se exercită egalitar în cadrul aceleiași categorii de creditori (de pildă, votul exercitat pentru admiterea planului, când creditorii votează pe categorii, iar în cadrul categoriei fiecare are un vot egal cu al celuilalt creditor din aceeași categorie).

Prin contrast cu creditorii îndreptățiți să participe la procedură, creditorii care nu și-au înregistrat în termen creanțele sau

ale căror creanțe nu au fost admise la masa credală vor fi considerați străini de procedură, calitate stabilită ca atare, în cele din urmă, de către judecătorul-sindic, astfel că acesta nu dobândește drepturi în procedură și nici nu are obligații specifice.

Iată, așadar, că identificăm drept participanți la procedura reglementată de Lege **debitorul, creditorii, administratorul special, practicianul în insolvență**, dar și **judecătorul-sindic**.

Legiuitorul a stabilit că, dintre acești participanți la procedură, instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar reprezintă organele procedurii. Datorită importanței pe care acești participanți la procedură o au, legiuitorul le-a reglementat distinct atribuțiile.

Ca atare, în capitolele ce urmează vom analiza participanții la procedură, respectiv instanța de judecată, judecătorul-sindic, administratorul special, administratorul/lichidatorul judiciar, adunarea creditorilor și comitetul creditorilor.

Cât privește ceilalți destinatari ai procedurii insolvenței – debitorii, creditorii care acționează în mod individual, precum și persoanele de specialitate antrenate în procedură –, aceștia nu constituie obiect de cercetare în prezenta lucrare, întrucât, pe de-o parte, activitatea lor se regăsește în interacțiunea cu organele procedurii a căror activitate este analizată, iar, pe de altă parte, întrucât vor fi prezentate în alte lucrări similare.

Evoluție legislativă

Actuala reglementare a insolvenței este rezultatul unei evoluții legislative. Primele reglementări le regăsim în Regulamentele organice din Țara Românească (1831) și Moldova (1832), care au prevăzut, între altele, înființarea unor instanțe judecătorești pentru litigiile comerciale¹. Ulterior, Codica pentru comerț (introdusă în Muntenia în 1840 și aplicată apoi începând cu 1864 și în Moldova) reprezintă prima lege românească asupra fali-

---

¹ D.V. Firoiu, *Istoria statului și dreptului românesc*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1976, p. 136.

mentului, care, în fapt, era o adaptare a Legii franceze din 1838. În timp, și această lege a suferit numeroase modificări, pentru ca în anul 1887 să fie introdus Codul comercial, în vigoare până la data adoptării Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării și lichidării judiciare.

Codul comercial român de la 1887 preia, așadar, concepția Codului comercial francez, dar și pe cea a Codului comercial italian de la 1882 și evidențiază, în principal, funcția punitivă și infamantă a falimentului, care se exprimă prin măsurile privative de libertate, publicitatea falimentului, limitarea mijloacelor de subsistență, aplicarea de sigilii și lichidarea averii comerciantului falit.

Potrivit Codului comercial¹, procedura falimentului poate fi declanșată: (i) prin declarația debitorului (art. 703 C. com.); (ii) la cererea oricărui creditor a cărui creanță are o cauză comercială (art. 704); (iii) din oficiu, de către instanță (art. 705).

Competența de a declara falimentul revine tribunalului în jurisdicția căruia debitorul își are principalul „stabiliment comercial” [art. 702 alin. (1)]; aceeași instanță este investită cu întreaga procedură a falimentului și va judeca acțiunile derivând din aceasta, cu excepția acțiunilor care, prin natura lor, atrag competența altei instanțe civile [art. 702 alin. (2)].

Încă de la acea epocă, jurisprudența a stabilit că, dacă un comerciant își mută domiciliul și comerțul său dintr-un oraș în altul, cerând chiar de la tribunalul locului de unde s-a mutat radierea firmei sale, și apoi este declarat în stare de faliment, tribunalul locului unde își exercita comerțul său când a fost declarat în stare de faliment este competent a conduce procedura falimentului și a judeca toate acțiunile derivate din acest faliment².

Sentința de declarare a falimentului are caracter declarativ sau, după caz, constitutiv de drepturi, prin ea transformându-se

---

¹ Codul comercial a fost parțial abrogat, cu excepția Cărții a II-a „Despre comerțul maritim și despre navigație”, precum și a dispozițiilor art. 948, art. 953, art. 954 alin. (1) și art. 955, care se abrogă la data intrării în vigoare a Codului maritim.

² Cas. II, dec. nr. 51 din 11 februarie 1890, citată în *Codul comercial adnotat*, Ed. Tribuna, Craiova, 1994, p. 439.

mandatului ad-hoc¹, iar în anul 2013, Ordonanța de urgență a Guvernului privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale²; pe de altă parte, în ședința de Guvern din 1 octombrie 2014, executivul a avizat favorabil proiectul Legii privind insolvența persoanei fizice.

Într-adevăr, implicarea, voluntară sau involuntară, a oricărei persoane fizice sau juridice în realitatea cotidiană nu se poate face fără antamarea, chiar și numai teoretică, a situației financiare puse sub semnul incertitudinii³. De aceea, în opinia noastră, este foarte important ca orice debitor aflat în dificultate financiară⁴, în primul rând, să recunoască faptul că traversează o perioadă anevoioasă din punct de vedere economic, iar în al doilea rând, să apeleze la ajutorul creditorilor săi pentru a depăși dificultățile financiare prin care trece întreprinderea sa.

Secțiunea a 2-a

Evoluția istorică a reglementării falimentului

2.1. Din perioada antică și până în epoca modernă

Deși dreptul comercial își are izvoarele cunoscute în epoca medievală, totuși, începuturile reglementării falimentului se găsesc în dreptul roman într-o procedură creată și perfecționată de jurisconsulții romani sub denumirea de *venditio bonorum* – vinderea bunurilor datornicului⁵,

---

¹ Legea nr. 381/2009 a fost publicată în M. Of. nr. 870 din 14 decembrie 2009, suferind, ulterior, mai multe modificări, în prezent fiind abrogată prin art. 344 lit. b) din Legea nr. 85/2014; din titlul oficial al Legii abrogate lipsește prepoziția „a”, aceasta nefiind, de altfel, singura greșeală gramaticală.

² O.U.G. nr. 46/2013 a fost publicată în M. Of. nr. 299 din 24 mai 2013.

³ A. Buta, *Anularea actelor frauduloase în procedura insolvenței*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 2.

⁴ În conformitate cu pct. 27 al art. 5 din Legea nr. 85/2014, „debitor în dificultate financiară este debitorul care, deși execută sau este capabil să execute obligațiile exigibile, are un grad de lichiditate pe termen scurt redus și/sau un grad de îndatorare pe termen lung ridicat, ce pot afecta îndeplinirea obligațiilor contractuale în raport cu resursele generate din activitatea operațională sau cu resursele atrase prin activitatea financiară” (s.n.).

⁵ Cu toate acestea, unii autori au constatat că în Antichitate legile evreilor reglementau o descărcare periodică de datorii a comercianților, ceea ce le permitea deschiderea de noi afaceri – a se vedea, în acest sens, I. Turcu, *Procedura falimentului între tradiție și inovație*, în RDC nr. 2/1995, pp. 26-52.